

บทคัดย่อ

การส่งเสริมการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์ต่อเศรษฐกิจชุมชนในเขตจังหวัด นครสวรรค์บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ทำการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในระดับชุมชน และครัวเรือน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมต่อการพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการวิจัย เชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) สำหรับภาพรวมวิถีชีวิตของ ชุมชนมีความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ใน ระดับปานกลาง และมีความพอเพียงในด้านสิ่งแวดล้อมสูง การยอมรับขั้นต้นของเกษตรกรต่อ โครงการ สำเร็จในขั้นแรกของโครงการส่งเสริม มีลักษณะใกล้เคียงกับชุมชนของตนเอง ผลที่ได้ เป็นรูปธรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและตระหนักภายในชุมชน และมองเห็นแนวทางการจัดการ ต่อไป

คำสำคัญ : การส่งเสริม, สมุนไพร, จังหวัดนครสวรรค์, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

The supporting of using local herbs about producing livestock to community economics in Nakhon Sawan areas as sufficiency economy applications in community and household. The purpose of research was to study the process of participation to self – dependent as sufficiency economy applications by using PAR (Participatory Action Research) for overview the way of living in community that was harmonious to the concept of sufficiency economy as economics, society, and cultures at the moderate level, sufficiency for environment at high level. The initial acceptance of agriculturists to the project succeeded at first of supporting project was similar to their own community. The result was tangible and made dramatic changes and aware inside the community, including the guideline of further management.

Keywords : Supporting, Herbs, Nakhon Sawan Province, Sufficiency
Economy Applications

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์ต่อเศรษฐกิจชุมชน
ในเขตจังหวัดนครสวรรค์บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ฉบับนี้ สำเร็จ เป็นรายงานฉบับ
สมบูรณ์ได้นั้น เนื่องจากได้รับความสะดวกในการดำเนินงาน และความช่วยเหลือจาก ปศุสัตว์
จังหวัดนครสวรรค์ อบอุ่น ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และ
คณาจารย์ นักศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

ทวีโชค ละม้ายศรี และคณะ

2552